

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati prednistično, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petič-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Svetovna politika in Avstro-Ogrska.

Svetovni promet, svetovno gospodarstvo in svetovna politika so pojmi po svoji vsebini plod današnjih časov. Prvi je nastal koncem osemnajstega veka. Sicer je res, da so narodi in države že poprej med seboj občevali, toda tisto občevanje ni bilo tako živahno kot je danes, ni bilo toli intenzivno in ni ustvarilo tiste vzajemnosti med najbližnjimi in najoddaljenimi, ki obstoji v sedanjih časih in, ki se dan na dan občuti. Stari, srednji in deloma novi vek niso poznali tistih naprav, ki se imenujejo borze in ki igrajo v javnem življenju čisto tako usodopolno vlogo, da občutimo n. pr. Avstrijci v najzadnjem mestecu sleherni polom, katerega je povzročila špekulacija brezvestnih borzičancev v Calcutti New Yorku ali Sidneyu itd. Danes občutijo naši trgovci precej krizo na severo-amerikanskem trgu, in čisto se prenese sama iz novega sveta k nam in obratno. Vojna v Afriki je bila v prejšnjih časih le predmet brezpomembnih razpravljanj in pogovorov, danes nčinkuje že na denarnem trgu, v obrtu, uvozu in izvozu. To so povzročili parniki, železnice in brzojavi. Te na prave ustvarile so to, kar imenujemo svetovni promet.

Posledica svetovnega prometa pa je bilo zopet svetovno gospodarstvo, za katero se borijo in pehajo z vidno koristjo vsi večji narodi in velike države. Naravno je, da je posledica svetovnega gospodarstva svetovna politika, katero tirajo države, ki se nočejo omejiti na skromno življenje na celini.

Svetovno gospodarski in politični problemi so pa nastali stoprav tedaj, ko so dobila velika evropska vprašanja n. pr. francosko-nemško ali balkansko kot del vztočnega vprašanja tršo in stalnejšo obliko, kar se je izvršilo še le zadnja desetletja, ko sta ustvarila Bismarck in Cavour zedinjeno Nemčijo ozir. Italijo, ko so izločili Avstrijo iz kroga nemških držav in naposled v berlinskem miru leta 1878.

S tem še seveda niso vsi spori poravnani, ki so nekdanj zavzemali najvažnejša mesta v politiki, in še dolgo bo trajalo, predno se spametujejo in pomirijo nasprotni si narodi.

Francoska je začasno prenehala stegati svoje roke po Alzaciji in Lotaringiji, ker je primorana obračati svojo pozornost na važne probleme svetovne politike; istotako je z drugimi državami in celo male balkanske države mirujejo le od danes do jutri, v kar jih sili deloma slabo gospodarsko stanje, deloma pritisek evropskih velesil, ki imajo zlasti na vztoku vse polno rok.

Posledica svetovne politike je nadalje tudi ta, da je tuintam ponehalo nekdanje sovraštvo med narodi v posamezni državi kakor tudi med narodnostnimi državami, kar moremo zlasti pri Francozih in Nemcih opazovati.

Evropa šteje danes šest velesil, izmed katerih tirajo novodobno svetovno politiko samo tri, namreč Ruska, Angleška in Francoska; v njih kolo stopila je stoprav v naših dneh na

stroške Francije tudi Nemčija in na vztoku Japonska.

Govoriti o deležu, katerega ima Avstro-Ogrska v svetovni politiki, je ne samo težko, temveč skoro nemogoče; kajti je kot samostojna država in velesila primeroma še mlada in v vsakem oziru nerazvita.

Sicer živi s sosednimi državami v prijateljstvu ter je več ali manj proti morebitnim vnanjim homatijam tudi zavarovana. Toda največji vzrok, da igra v svetovni politiki vlogo druge vrste, so notranji narodnostni prepiri, ki srebajo skoro vso njeno pozornost in moč. Narodnostni prepiri, katere izkorišča peščica v svoje sebične in državni nasprotnne namene, so nadalje posledica domače gospodarske slabosti. Avstrija je sicer v prvi vrsti poljedelska država, vendar je poklicana valed svoje lege v središču Evrope ter valed svojega bogastva igrati vlogo obrtne države. V to svrbo mora seveda država domačo obrt z modrimi, novodobnim potrebam primernimi zakoni, s ugodnimi trgovinskimi pogodbami ter na razne druge načine sama pospeševati in pred vsem s pravično narodnostno politiko ublažiti domači boj.

Res je sicer, da Avstriji ni treba kolonialne, treba pa jej je svetovne politike. Druge evropske države so primorane skrbeti za nove naselbine, kamor odvažajo preobilje svojega prebivalstva, Avstrija pa še more sama na domačih tleh naselbine ustanavljati in tako vsaj za daljši čas socialno to storiti, kar morajo sosedne države v drugih delih sveta.

Iz tega je razvidno, da hodijo tisti naši politiki krivo pot, ki menijo, da je Avstrijo kolikor mogoče preustrojiti v obrtno državo ter da je za nas kolonialna politika neobhodno potrebna. Habsburška monarhija mora za nekaj desetletij še doma naseljevati in v veliki meri svoje proizvode na domačih trgih oddajati, in stoprav v drugi vrsti gledati jej je na inozemske trge, ki si jih pa mora še le pridobiti previdno, avstrijskim, a ne nemškim razmeram ugodno vnanjo in svetovno politiko.

Celjske in štajarske novice.

(Štajarski deželni zbor) Seja dne 2. maja. Na dnevnem redu je bila reorganizacija deželne risarske akademije v Gradcu. Nekateri poslanci so bili za odpravo tega zavoda, dočim je večina predlagala, naj se akademija za poskušnjo spremeni samo v mojsterski zavod. Med drugimi občinami dovoli se tudi občini Sopota v kozjanskem okraju zvišati občinske doklade za 135%. Cela vrsta šol na nemškem Štajarju prosi za pomaknitev v višje plačilne razrede, dasi so že pri zadnji razdelitvi dobile prednost pred slovenskimi šolami. — Seja dne 3. maja. Deželni zbor se izreče za ustanovitev obrtnih sodišč v Gradcu in Ljubnem — na Spod. Štajar se je zopet — pozabilo. Za regulacijo plač deželnim uradnikom, katerim se niso že lani zvišale, govori grof Kottulinsky. Vsi deželni uradniki se uvrstijo v enako plačilno vrsto, v kakršni so dotični državni uradniki. Lansko leto je plačala dežela na zvišanju plač svojim uradnikom

46.720 K, letošnja regulacija je proračunjena na 83.360 K. — Centralnemu odboru kmetijske družbe se zviša posojilo od 50.000 na 70.000 K za obnovevin vinogradov. Za podpiranje okrajnih cest II. razreda se dovoli deželnemu odboru 120.000 K kredita, mesto dosedanjih 50.000 — 80.000 K. Podpore se bodo tedaj zdetneje delile okrajem, ki imajo res velike izdatke. Občini Žusem se dovoli skupno 130%, zvišanje občinskih doklad na vse direktne državne davke. — Sklene se razširiti deželno norišnico Feidhof pri Gradcu za 312 umobolnih ter so proračunjeni stroški za dozidanje in notranjo opravo na 720.000 K. Poslanec Kottulinsky poroča o stanju deželnega zaklada. Začetkom leta 1898 je znašal isti 7.458.800 gl. 89 kr., koncem istega leta pa 7.941.066 gl. 10 kr., pomnožil se je tedaj za 482.265 gl. 21 kr. — Seja dne 4. maja. Poslanec grof Kottulinsky poroča o deželnem proračunu. (Prinesemo na drugem mestu. Op. ured.) Pri tej priliki so „pogrešali“ nemški poslanci dež. odbornika Robiča ter vprašali deželnega glavarja, ali ne more prisiliti Robiča, da odstopi ozir. odloži dež. odborništvu. Dež. glavar je odgovoril, da žal nima za to moči in oblasti.

(Imenovanje) Avskultant pri celjskem okrožnem sodišču g. dr. Fran Pompe, je imenovan sodnim pristavom za Krško.

(Slovenski dijaki na celjski gimnaziji) zelo redko dobijo kakšno ustanovo, dan je med njimi dovolj nadarjenih, marljivih, pa tudi ubožnih. Lansko leto je odredil štajarski deželni zbor 2000 gl. za 10 štipendij. Večina štipendij je bila že v naprej namenjena nemškim dijakom, le tri so mislili podeliti Slovencem, in sicer so za to glasovali celo nemški profesorji, ker so se jim smilili trije najubožnejši, pa pridni slovenski dijaki. Toda deželni odbor je tudi te tri ustanove podaril trem sinovom nemških Celjanov, med njimi tudi sinu magistratnega predstojnika Fürstbauerja. Če potem povemo deželni vladi, da so slovenski dijaki izključeni od deželnih štipendij, pa kričijo, da lažemo in obrekujemo. Sram jih bilo nepravilnosti, mi pa vkljub temu ne bomo zaostali z našo domačo naobrazbo.

(Društvo za varstvo in vzgojo živali v Celju) je dobilo 1000 K podpore od deželnega odbora.

(Še enkrat slovenski deželni šolski nadzornik.) Pri razgovoru o dež. proračunu za šolstvo, dotaknili so se nemški deželni poslanci še enkrat vprašanja o slovenskem dež. šolskem nadzorniku. Pohvalili so namreč deželni odbor, da je pustil to zadevo pasti ter je ni postavil v proračun. Posebno vojniški Stallner se je razkoračil, češ, da bi s svojim nadzornikom dobili Slovenci novo „orožje“ za boj proti Nemcem. Šentpavelski baron Hackelberg je tudi čutil pri tej priliki potrebo udariti po Slovencih, med katerimi živi, žal, v časti in ugledu. Povedal je, da med slovenskimi kmeti žije agitacija, da bi se bolj oziralo na nemščino v ljudskih šolah. Če se že imenuje drugi dež. šolski nadzornik, imenuje se naj tak, ki bo mislil na take potrebe. Ni pa povedal famozni baron, da so agitacijo za nemški pouk začeli njegove vrste privandanci po Slovenskem, ki slepijo z obljubami in grožnjami

kmete. Namec pa še ni želel nikoli slovenskemu kmetu sreče.

(Benefica režiserja gospoda Perdana) vrši se v nedeljo dne 13. t. m. Predstavlja se veseligr "Martin Smola" ali "Kinematograf". Igra je prepletena z različnimi burkami in dovtipi in bode provzročila dovolj smeha. Igra sama, pa tudi g. Perdan naj bode povod, da se napolni dvorana do zadnjega prostora.

(Iz celjske okolice.) Resnica oči kolje, gospod urednik! Mahko ste povedali zadnjič o postopanju celjske policije pri novačenju, pa je vendar spaklo. Kako se zvijajo in tajijo. Seveda kriv mora biti vedno Slovenec, ta preklicani Slovenec. Ko bi smeli tiskati, povedal bi Vam jaz še marsikaj, kar bi slavni celjski policiji bilo še manj všeč. Pa nič ne dé. Svet Vaš je pameten in prihodnje leto bodo prosila naša šupanstva, da se novačenje vrši v okolici. Naborni komisiji je vse edno, kje se vrši novačenje, za primerne lokale bomo skrbeli in slavna celjska policija bo imela mir.

(Iz Laškega.) Do 400 mož volilcev se je udeležilo nedeljskega zborovanja polit. društva "Naprej" v Kukčevi pivovarni v Laškem trgu. Govorili so deželna poslanca dr. Dečko in dr. Sernec, predsednik društva dr. Hrašo, vec in kaplan Rožman. Sprejete so bile z navdušenjem sledeče resolucije: 1. "Na javnem zborovanju polit. društva "Naprej" mnogoštevilno zbrano slovensko ljudstvo danes slovesno in zadoščno pritrdi sklepu slovenskih deželnih poslancev, da so izstopili iz deželnega zbora, kjer jih drugega ne čaka, kakor preziranje. Slovensko ljudstvo izreka, da njihovi poslanci v obstoječih okoliščinah ne morejo in ne smejo več v deželnem zboru v Gradcu ostati ter navdušeno kliče: "Proč od Gradca!" — 2. Slovenci želijo in zahtevajo namestniški oddelček za Slovenski Štajer, razdelitev dež. šolskega sveta, zahtevajo slovensko nadzornišče v Ljubljani in slednjič, da se naj na njihovih ljudskih in srednjih šolah v prvi vrsti goji slovenski jezik." Poslancema so volilci izrekli soglasno zaupnico. Podrobneje poročilo prinesemo prihodnjič. Le to še omenimo, da so neznani (?) zlikovci zjutraj v kaplaniji pobili okna. Sodrta iz Laškega trga je morda k celjski sodrgi hodila v šolo. No mi amatramo to kot dobro znamenje za društvo "Naprej", katerega se nasprotniki že ob njegovem rojstvu — boje.

(Cvet laškega nemštva.) Podružnica "Sudmark" v Laškem trgu si je izvolila ta le odbor: predsednik Skalac (Čeh), blagajnik Kresnik, tajnik Valentinič. Pa bi taki Germani ne rešili nemštva v Laškem trgu!

(Iz Griž.) Slavni okrajni odbor celjski ter slavna "Sav. posojilnica v Žalcu" sta privolila kmet. bral. društvo v Grižah v društvene namene po 50 in 20 kron, za katero znatao podporo izreka kmet. bralno društvo v Grižah tem potem najsrčneje zahvalo.

(V Rečici ob Savinji) ima kmetijsko društvo 16. t. m. občni zbor in letno poročilo prve upravne dobe.

(Iz Rimskih toplic) se nam poroča: V soboto dne 5. t. m. popoldne nasipal je Ulrichov topliški hlapec šoder pri Savinji. Konji zašli so v Savinjo, hlapec skoči na voz, da bi obrnil konje, kar pa se mu ni posrečilo. Konji z vozom in hlapec so vtonili.

(Mrz.) V noči od 26. na 27. aprila t. l. bil je v brežiškem okraju hud mrz. Vinorejci tožijo, da jim je uničil malo da ne vse upanje na dobro trgatve.

(Brežice.) Naši čitalniški diletanti, ki so se že do cela privadili gibanju in kretanju na odru, kar so z marsikatero izborno predstavo dokazali, hočejo se povspeti višje. V kratkem hočejo spraviti na oder ono veliko težavno burko "Tat v mlinu" v treh dejanjih, ki je celjskim diletantom prinesla toliko slavlja in Celjanom izvabila toliko smeha. Že se pridno vadijo; ker so vloga v rokah samih dobrih diletantov, smemo res pričakovati izvenreden užitek!

(Za Slatino) je sklenil deželni zbor dovoliti 120.000 K, da se postavi novo hidropatično poslopje. Nadalje se postavi novo poslopje za polnitev steklenic, za kar se dovoli 80.000 K. Ko bo dodelana železnica Grobelno-Slatina, napravi

se od tega poslopja do kolodvora posebni železnični tir za dovažanje vode. Pri oskrbništvu Slatine se ustanove štiri stalne službe in sicer blagajničarja z letno plačo 2450 K, prostim stanovanjem, vrtom in kurjavo; mesto oficijala z letno plačo 1920 K, prostim stanovanjem, vrtom in kurjavo; mesto skladiščarja z istimi postranskimi prijemki in letno plačo 1920 K ter mesto preglednika pri polnitvi z letno plačo 1440 K in zgornjimi postranskimi prijemki. Vse te službe je oddati dosedanjim začasnim uradnikom. "Nobel" pa zna naša dežela plačevati!

(Kozje.) Nepreviden kolesar. Celjski "studentenheimer" Adolf Sartory, se je 15. aprila t. l. po Kozjem tako neprevidno voziral, da je triletno deklico povozil in jako poškodoval. Ta predrzni "studentenheimer" nam je že večkrat delal skandale. On je sin tukajšnjega c. kr. kancelista, kateremu tudi slovenski hruhek diši, a slovenski ne zna, ali pa znati noče.

(Umrli je) v Št. Petru pod sv. Gorami lesni trgovec in posestnik Matija Lesjak v 51 letu starosti.

(Zadoščenje ptujskemu županu Ornigu) so dali ptujski mestni odborniki gledé razčl. litve, ki mu je je napravil posl. Wolf. Izrekli so mu za njegovo zanesljivo in "stramm" nemško zadržanje opetovano zaupanje. Ta "Fleiss-Zettel" so mu takoj odpodali v Gradec. S tem so Wolfu pritiskali pečat lažnika in obrekovalca.

(Kat. slov. pol. društvo "Sloga v Ormožu") priredi dne 13. majnika t. l. pri Veliki nedelji na vrtu g. J. Goričana ob 4. uri popoldne občno pristopni izvenredni zbor, pri katerem poročajo poslanci gg. dr. Lavoslav Gregorec, dr. Fran Rošina in dr. Fran Jurtela o položaju v državnem ozir. deželnem zboru in o zgodovini regulacije Pesnice. — Zanimanje za ta zbor je splošno, ker se vrši isti v sredotočju najnovejših političnih dogodkov.

(Sv. Miklavž pri Ormožu.) Učiteljsko društvo za ormoški okraj praznovalo je tukaj v četrtek dne 3. t. m. vkljub slabemu vremenu svoj običajni majšala. Pri zborovanju je zanimivo prednášal iz tukajšnje šolske kronike nadučitelj gosp. Davorin Šalamun. Po rešitvi društvenih zadev je bil skupni obed, katerega je zelo dobro priredila gospa Simoničeva. Pri zabavnem delu nam je dalo poseben užitek lepo petje narodnih pesmi priljubljene gđ. Micike Škrlec in izborna igranje gg. bratov Seražnikov na gosli in harmonij. Več čast. gostov je počastilo izletnike. Hvala njim, posebno onemu, ki je kot poveljnik ladje preplnil že največja morja. Gosp. Simonič je stregel z dobro pijačo, tako, da smo še se spominjali tudi vseh odsotnih, katerim je slabo vreme zabranilo priti. Daj Bog, da nam bo mogoče v juniju v mnogobrojem udeleževanju pri lepšem vremenu se sniti pri Sv. Tomažu ob odkritju nagrobnega spomenika tovariša gospoda Vek. Krenerja.

(Utonil je) dne 25. m. m. lovec Janez Ritter od Sv. Janža na Dravskem polju, ko se je pri Rošnji hotel prepeljati v čolnu čez Dravo. Čoln se mu je namreč sredi deroče reke prekuonil.

(V Mariboru) je dramatično društvo iz Ljubljane igralo v soboto in nedeljo. Igre "Pike", "Popolna žena" in "Alfons" dosegle so najboljši uspeh. Dvorana "Narodnega doma" bila je popolnoma razprodana. Občinstvo zelo navdušeno. O dramatičnem društvu, ki se trudi tudi na periferiji vzbuditi veselje in zanimanje za slovensko igro, dobili smo polno laskava pohvale.

(Nemški "Schulverein") zboruje letos o Binkošti v Gradcu. Gradčani poslušali bodo z veseljem koliko slovenske dece je zopet požrl nemški "mašoh" in koliko slovenskih školarjotov je prejelo nemške marke za svoje janičarsko delo.

Druge slovenske novice.

(Kranjski deželni zbor.) Seja dne 3. maja. "Glasbeni Matiči" se je še dovolilo redne podpore 1200 K, izredne podpore pa 2000 K. "Dramatičnemu društvu" se je dovolilo brezobrestnega posojila 6000 K. — Poslanec Višnikar je poročal celo vrsto učiteljsvo in šolstvo zadevaj. ojih prošelj, tako za ustanovitev deške in dekliške meščanske šole v Ljubljani, o prevzetju meščanske šole v Krškem v deželno oskrbo, o prošnji učiteljev in učiteljic v Kranju, Postojni,

Trzinu, Kočavju in Novem mestu za stamariho. Vse te prošnje so se za sedaj odklonile z mirom na finančni položaj dežele. Solški zaklad izkazuje v proračunu potreščin 935.886 K, pokritja je 48.196 K, tedaj primanjkljaja 887.670 K. Predlog vit. Langer za ustanovitev nižje kmetijske šole na Gorenjskem je bil sprejet. Odobri se zakonski načrt, vsled katerega se zgradi vodovod za Novo mesto. Stroški so proračunjeni na 310.000 K ter bodo prispevali: država 148.800 K, dežela 93.000 K in novomeška mestna občina 68.000 K. Istotako se odobri načrt glede vodovoda za Kranj in okoliške vasi. Stroški so proračunjeni na 570.000 K. Na predlog poslanca Šabica se sklene cesarju povodom 70letnice o. poslati udanostne čestitke. Poslanec Hribar poroča o proračunu deželnega zaklada. Skupne potreščine za leto 1900 znašajo 3.018.580 K, pokritje 299.813 K, tedaj primanjkljaja 2.718.776 K, ki se pokrije z dež. davki.

(Deželni zbor kranjski) imel je v soboto zvečer zadnjo sejo. Po viharinih debatah zaključil je deželni glavar pozno v noč zasedanje. Nemal mu zlo zamerijo, da tokrat ni govoril sklepnih besed v nemškem jeziku.

(Osebnosti.) Premišljena sta sodna pristava gg. Jos. Roth iz Krškega v Brežici in Anton Bulovec z Brda v Ljubljani. Sodnima pristavoma sta imenovana gg. avskultanta Oskar Dev z Brdo in dr. Gregor Krek za Ljubljano.

(V Pokoj je šel) g. Dragotin Žagar, deželni blagajnik v Ljubljani ter se mu je odmerilo 3600 K pokojnine.

(Ljubljanski magistratni uradniki) bodo počasnji z junijem nosili v službi posebno uniformo.

(Ravnatelj Mahr v Ljubljani) o katerem smo poročali po drugih listih, da je umrl, še živi, pač pa ga je zadela kap, a bode najbrže okreval.

(Prememba posesti.) Veliko Janeschovo tovarno za usnje v Ljubljani, je kupil ljubljanski tovarnar in trgovec gospod Karol Pollak za 185.000 gl.

(Slovensko planinsko društvo išče čuvaja za Triglavsko koč.) Trezen, krepak mož mora znati slovenski pisati in brati in namški vsaj nekoliko govoriti. Oskrbovati mu bode koč in po trikrat na dan opazovati vreme. Ako je oženjen in bi ga mogla deloma žena nadomestovati, bi zaslužil z nošnjo provijanta in kot vodnik za male ture še mnogo. Koča se otvori 1. julija. Plača po dogovoru. Oglase sprejema "Slov. planinsko društvo v Ljubljani".

(Umrli je) v Škofji Loki v uršulinskem samostanu 73letna učiteljica M. Terezija, rojena Jelenova iz Kamnika. Poučevala je 45 let. Naj v miru počiva!

(Visoka starost.) Na Bledu je umrl posestnik najstarejše ondote hiše, 93letni Jernej Hribar. Njegovi otroci so že 70 let stari.

(Potres) so čutili okoli Mokronoga dne 29. aprila ob pol 7. uri zjutraj.

(Ubil se je) pri Kočevju 74letni posestnik Janez Šober. Nakladal je krmo ter pri tem padel raz voza tako nesrečno, da si je zl mil tilnik.

(Prostovoljno gasilno društvo v Postojni) je obhajalo pretečeno nedeljo 20letnico svojega obstanka na zelo slovesen način.

(Koroški lovski zakon) katerega je sklenil lanske leto koroški deželni zbor, ni dobil cesarjevega potrjenja.

(Velikodušen dar celovških Nemcev.) Celovški mestni zbor je dovolil "Studentenheimu" v Ptnju 25 gl. podpore zraven pa priložil nekaj prav krepkih navduševalk. Ptujski Nemci bi bili seveda rajši videli, da bi bilo prišlo več denarja, če bi tudi lepe fraze Celovščani zase obdržali.

(Cesaraki darovi.) Cesar je daroval za pogorelce v Straji vasi na Koroškem 4000 K, požarni brambi v Sinčavasi 100 K in požarni brambi Mlinarče 200 K.

(Umrli je v Trstu) nagle smrti avstrijsko-ogrski konzul v Sulni g. Vaventin Demšar, vitez Fran Josipovega reda itd.

(Tržaške volitve) so očebrana, da si je verifikacijski odsek izjavil, da sta dr. Gregorin in dr. Rybar nezakonito izvoljena, ker nista pristojna v Trstu, toda za nju govori vladna naredba.

zato so morali Italijani vgrizniti v kisló jabelko ter nju potrditi.

(Traciranje železnice Gorica-Trest) vrši se dne 10. maja t. l.

(Goriški deželni zbor) je sprejel predlog, da se dovoli 300.000 kron za zidanje deželne norišnice.

(Istrski deželni zbor) se baje skliče v jeseni, ker so italijanski poslanci vložili spomenico, v kateri „obžalujejo“, da ni bil sklican spomladi.

(V Pazinu) se baje odločilni boj za kulturo. Italijani so sklenili za svojo realno gimnazijo postaviti krasno poslopje, da bodo vsaj na zunanji blesteli. Hrvati in Slovenci so kupili prostorno zemljišče, kjer bodo sezidali konvikt za učence na svoji državni gimnaziji. Pa tudi Italijani nočejo zaostati, temveč že nabirajo prispevke za zgradbo podobnega zavoda.

(Odbor sloven. akad. društva „Slovenije“) sestavi se je na občnem zboru dne 3. t. m. sledeče: Predsednik: cand. iur. Anton Božič. Podpredsednik: stud. phil. Niko Omersa. Tajnik: stud. phil. Fran Kobal. Blagajnik: stud. med. Gabrijel Hočvar. Arhivar: stud. phil. Josip Skrbinašek. Knjižničar: stud. iur. Fran Šešek. Gospodar: stud. phil. Hinko Klešnik. Namestnika: stud. iur. Josip Tribuč, stud. phil. Emil Vodeb.

(Banke „Slavije“) poslovni izkaz za leto 1899, obsega naslednje številke: Zavarovalnica v vseh oddelkih je narasla na 5.267.195 K 44 vin., proti 1898. l. 5.035.996 K 18 vin., tedaj za 231.199 K 26 vin. Rezerve in fondi z rezervami za nerešene škode iznašajo 18.695.146 K 82 vin., proti 1898. letu 17.161.719 K 96 vin., tedaj več za 1.533.426 K 36 vin. Prištevek h gorenjim 18.695.146 K 82 vin. fond za podedovanjsko društvo, penzijski fond uradniški in penzijski fond zastopniški, iznašajo vsi fondi in rezerve 20.579.494 K 88 vin. proti 1898. letu 19.171.272 K 84 vin., tedaj več za 1.408.222 K 54 vin. V letu 1899. izplačala je banka v vseh oddelkih 3.102.802 K 90 vin. proti 1898. letu 2.974.346 K 16 vin., tedaj za 128.456 K 74 vin. več; za ves čas svojega poslovanja izplačala je banka do konca 1899. leta 62.922.942 K 86 vin. Uradniški pokojninski fond narasel je na 949.034 K 42 vin., zastopniški pa na 414.113 K 46 vin. Iz teh avtentičnih števk je razvidno, kako sijajno napreduje banka „Slavija“, kar je pri njeni zdravi in solidni upravi naravno. Priporočamo tedaj ta edini slovenski zavarovalni zavod, ki spada med prve slične zavode, kar najtopleje.

Narodno-gospodarske novice.

Sredstvo zoper trtno uš.

Vinorejci na Španjakem poslužujejo se česna, katerega med trtami sadé. Kakor se čuje, so se jim dotični vinogradi v resnici zboljšali. Še bolje nego česen, so pa saje, navadne saje iz dimnika in iz mestej nad ognjiščem. Prvi jih je poskušal v tem oziru francoski vinorejec v okrožji „Visoke Pireneje“ in dosegel čudovite uspehe. Saje je v to svrhu treba le v vinograd spraviti preden sneg pade. Kopneč sneg in dež vodita okoli trte natresene saje do najglobokjših korenin. Saje niso le izvrsten gnoj, temuč tudi hud strup vsakemu mrčesu, in korenine si kmalu opomorejo po njih. To novo sredstvo je tem večjega učinka, čem redneje v kaki deželi pada sneg; za naše kraje torej kakor nalašč. Omenjeni francoski vinogradnik poslužuje se saj za gnojilo že šest let in je dosegel obćudovanja vredne uspehe. Kdor hoče torej trte po trtni uši poškodovane rešiti in jim dati prvotno moč, vsuje naj okoli vsake trte liter ali poldrugi liter saj in vse drugo bodeta potem dež in sneg napravila. Sredstvo je jako priprosto in nikakor ne drago, torej bi se že izplačalo poskusiti.

Politični pregled.

(Vsi deželni zbori) zaključili so dne 5. t. m. svoje delovanje. Pred zaključkom sklenili so še vsi deželni zbori, da čestitajo glavarji v imenu dežel k 70. rojstnemu dnevu cesarju dne 18. avgusta t. l.

(Državni zbor) otvori se danes 8. maja. V prvi seji predloži ministerski predsednik Körber jezikovni načrt za Češko in Moravsko. Načrt je izdelan po zakonu Stadiona in bi delil Češko

in Moravsko v češke, nemške in mešovite pokrajine. Čehi se bodo oprli z vso silo temu načrtu in bržkone bode zborovanje državne zbornice zelo kratko.

(Nižje avstrijski Nemci rogovilijo.) Na predlog renegata Kolisko-ta je sprejel nižjeavstrijski deželni zbor nujni načrt zakona, naj se nemščina proglasi za izključni učni jezik na vseh ljudskih in srednjih šolah Nižje Avstrije. Takšen predlog se je že bil enkrat sprejel, pa ni dobil najvišjega potrjenja, kar se mora seveda tudi s sedanjim zgoditi.

(Mladočeški državni poslanci) sklenili so, da začno koj v prvi seji obstrukcijo. Ministerstvo Körber misli takoj odstopiti. Državni zbor se baje ne razpusti, pač pa se bode vladalo s §. 14.

(Politično društvo za Dalmacijo) osnuje se dne 7. t. m. Društva glavni namen bode delovati za zjedinenje Dalmacije s Hrvaško.

(V Lvovu) umrl je dne 5. t. m. nadškof in metropolit vitez Krilowski.

(Cesar Franc Josip I. v Berlinu.) Dne 4. t. m. se je naš cesar Franc Josip pripeljal ob 10. uri predpolne na potsdamski kolodvor, kjer sta ga pričakovala cesar Viljem II. in princ Henrik, dočim so se ostali principi uvrstili v počastno stotnijo. Ko se je vlak ustavil, je šel cesar Viljem k salonskemu vozu. Cesarja sta se pozdravljala zelo pristrčno. Podala sta si roke ter se ponovno poljubila. Po predstavljanju spremstev je cesar Franc Josip pozdravil navzoče generale. Godba je zazvirala avstrijsko cesarsko pesem in naš cesar je obkoral počastno četo. Cesar je govoril delj časa s prestolonaslednikom. Obćinstvo je navdušeno klicalo „urá“. Prvi župan Kirschner je pozdravil cesarja Franc Josipa, prijatelja treh prvih cesarjev novo ustale Nemčije, ter se mu zahvalil za posebno milost, da je s svojim obiskom počastil slavnosti proglašenja polnoletnosti prestolonaslednika. Cesar Franc Josip je odgovoril, da se zahvaljuje na pristrčnem pozdravu ter da ga veseli prelepi sprejem. Prosil je župana, naj sporoči Berlinčanom cesarjev srčni pozdrav in zahvalo. V gradu so cesarja pozdravile cesarica Avgusta Viktorija in princezinje. Na gradu vihrala je avstrijske in ogrske zastave.

(Cesar Fran Josip I) imenoval je nemškega cesarja Viljema II. maršalom avstrijske vojske.

(Prusko nasilje.) Pruska vlada je zaprla poljsko zasebno višjo dekliško šolo, v kateri so se učenke pripravljale k državni skušnji za učiteljice. S tem je zabranjeno Poljakom imeti vzgojiteljice otrok svojega rodu.

(Rusko časopisje) razpravlja o obisku avstrijskega cesarja v Berlinu. Mnenja je, da razmerje med Avstrijo in Rusijo ostane, kakor je dogovor z leta 1897, naj se sklepa v Berlinu, kar se hoče, ker ta dogovor ne tiče le avstro-ogrskih razmer temveč razmer vseh balkanskih držav.

(Kmetaka vstaja na Bolgarskem.) V okolič Ruščuka je bruhnil kmetaki upor. Kmetje so ubili dva orožnika ter ranili stotnika. Prišlo je 400 vojakov s častniki. Kmetje so tudi na te streljali ter ubili dva častnika in sedem mož. Naskočiti so hoteli shrambo za orožje. Vlada je izrekla obsedno stanje za okraja Šumla in Radigrad.

(V Makedoniji) so napadli Arnavti dva avstro-ogrsko konzula. V Skoplju so komaj rešili telesni kozaki konzula Para iz rok oboroženih Arnavtov, iz Prisrenda pa so pregnali konzula Rappaporta. Avstrijska vlada bo zahtevala od Turške zadošćenje.

(Kitajska vlada) pošlje letos 1000 domačinov v Evropo, da proučijo razne stroke kmetijstva, trgovine, obrta in industrije.

(Vojna v Afriki.) Dne 1. in 2. t. m. se je bila večja bitka. General Hamilton je hotel z Angleži prodreti čez prehod Houtnek proti severu, toda Buri so ga od obeh strani prijeli ter mu ubili 30 mož, na to pa so se umaknili. Buri znajo na raznih krajih zvabiti za seboj manjše angleške oddelke, katere potem zajamejo z živežem vred. Angleži so baje sklenili, obrniti vso pozornost, da polovijo tem več burških konj, a razoroževanje Burov bodo — „opustili“. Dan 3.

t. m. bil je za Bure precej usodepoln. Polkovnik Broadwood je zasedel Isabelfontein, pa tudi Brandfort je prišel v angleške roke. Buri se pomikajo proti severu, kamor jim sledi angleški general Hunter z 10.000 mož.

Dopisi.

Iz Konjic. Se li nič ne čudite, da s Konjico niti jednega dopisa več ne dobite? — Da, pritrpite mi. No po zadnjem mojem obisku v Konjicah Vam pa zopet jaz nekaj črtic podam; — jih li bodeste sprejeli? — Da! — Veseli me, da ste mi še i Vi gospod urednik naklonjeni. — Torej iz zlatih Konjic nobednega dopisa več — kaj utegne to biti? Evo Vam odgovora: Konjicani so trudni in spé. To ni mogoče, utegnute mi ugovarjati, saj vendar napredujejo, dosegli so tudi že tako zaželjeno „Čitalnico“. Da, da, imate prav, čitalnico pa čitalnico, pa li tudi veste, kedo še v čitalnico zahaja? — (no naročeni časniki še,) pa kedo jih prebira, — bore malo jih je. Včasih se še zaleti neki obrtnik? v čitalnico — si nabere časnikov pod pazduho pa jih varno prenese na svoj dom, kjer jih potem prebira. Gospod urednik, tudi čitalnica spi! V prijetni nadi da zamorem pokusiti kozarček čitalničnega vinca — bila mi je prevara. Kajti dosedaj je še čitalnica suha, — in najbrž bode to tudi edini vzrok, da slavni Konjicani ne marajo prebirati časnikov pri „suhem vinu“. Kakor pa se sliši, še ni dosti upanja, da se v tej zadevi kmalu kaj zboljša.

Da pa med drugim ne zabim, naj še omenim lep napis, slikan v narodnih barvah, ki nam kaže, kje da se nahaja „slavna čitalnica“. Tem barvam pa je še dodana druga, ki pa nevem, — se je li kedo zmotil, ali namenil žnjo napis olepšati, „češ, da ga „lakira“.

Ko vprašam nekega g. prijatelja, zakaj se napis ne osnaži, dobim tehtni odgovor: naj ostane, da lahko vsakdo ob ednem vidi sad „nemške konjiške kulture“.

Kaj pravite g. urednik, bi li bilo Vam vse edno, ko bi se „nemška kultura“ ravno na „slovenskem poslopju“ v ogled postavljala? Meni vsaj bi ne bilo vse edno. Sicer pa Konjice niso mnogo oddaljene od Celja. Ne bode mi pa ugovarjali, gospod urednik, ako trdim, da največja brezbriznost, kar se tiče „narodne zavesti“, se najde v Konjicah; oni, ki stoje na prvem mestu, in bi lahko kaj ukrenili, se dosti ne brigajo, kar pa je tem žalostnejše, „ne strinjajo se“ in vendar je, „le v slogi moč“. Ki bi radi, pa ne morejo.

Žalibože, da se ureničujejo besede, kakor prerokba, odličnega gospoda i rodoljuba konjiškega: da čitalnica v Konjicah bode podobna „mrtvorjenemu detetu“.

Pomilovalno, toda vresničile so se.

Tudi o pevskem zboru konjiškem bi bilo marsikaj zanimivega poročati, toda prihodnjič; prestrašili bi se, gosp. urednik, predolgega dopisa.

Tako torej nekaj črtic iz konjiškega tabora — mogoče se še kedo oglasi, dal Bog, da bi kaj boljšega poročal.

Iz Ljubljane. (Slovensko umetniško društvo v Ljubljani.) Preteklega poletja se je osnovalo v Ljubljani „Slovensko umetniško društvo“, katerega smoter označuje § 3. društvenih pravil, ki se glasi: a) pospeševanje slovenske umetnosti sploh, prirejanju slikarskih, kiparskih in drugih razstav, bodisi samo domačih, bodisi slovenskih ali neslovenskih umotvorov, podpiranje mladih talentov in končno izvrševanje vseh po zakonu dovoljenih shodnih pravic; b) varovanje umetniških pravic svojih članov, gojenje družabnosti, prirejanje zabav in poučnih predavanj, izdavanje reprodukcij, knjig, brošur in tiskovin sploh; c) sklepanje zvez z inozemskimi umetniškimi društvi in posredovanje med slovenskimi umetniki in odbori mednarodnih razstav. Iz tega je razvidno, kako visok in plemenit namen ima „Slovensko umetniško društvo“. Navdaja nas prijetna nadeja, da se bo baš z njegovo pomočjo dvignila slovenska umetnost na vsakem polju, da bo zlasti slovenska upodabljalna umetnost z umetniško razstavo, ki jo namerava društvo prirediti prihodnjo jesen, slavlila dan časti in zmage, da bo njeno ime prestopilo bolj kot doslej meje naše ožje domovine, da bo s tem pridobil na spoštovanju in upoštevanju ves slovenski narod! Zatorej ni dolžnost

le vseh slovenskih umetnikov, da se navdušeno oklenejo svojega društva, nego dolžnost vsakega slovenskega rodoljuba je, da podpira „Slovensko umetniško društvo“ po svojih najboljših močeh! Član društva more postati vsaka oseba, katera se zaveže izpolnjevati društvene dolžnosti in podpirati v oddelku II. navedeni smoter društva. Ustanovnik postane vsak član, kateri enkrat ali pa v dveh obrokih plača prinesek 50 kron. V drugem slučaju ima vplačati prvi obrok takoj, a drugi tekom jednega leta. Podpornik postane vsak član, ki plača na leto najmanj šest kron. Plačuje se tudi v obrokih, katere določa odbor. Izvršujoči član postane vsak umetnik (slikar, kipar, gravér, arhitekt ali sploh obrazovalni umetnik; nadalje pisatelj, glasbenik in dramatični umetnik), ki je Slovenec ali med Slovenci biva-joč Slovan in ki plača šest kron na leto. Pla-čuje se tudi v obrokih, katere določa odbor. Odbor „Slovenskega umetniškega društva“ vabi torej vse slovenske rodoljube in rodoljubkinje, da blagovolijo pristopiti med društvene člane ter tako pomagajo realizovati njega ideje. Bla-gajnik društva je g. Fr. Gerbič, ravnatelj „Glasb. Matice“ v Ljubljani.

Razne stvari.

(Niževavstrijski deželni zbor) je sprejel predlog, zgraditi ozkotirno železnico do Mariji-nega Celja.

(Prvi ženski doktor na dunajski uni-versi.) Dne 3. t. m. je bila na Dunaju slovesno promovirana doktorjem modroslovja gospa gro-fica Gabrijela Wartensleben.

(Cena petroleja se zniža) po sklepu avstrij-skega kartela za dve kroni pri met centu.

(Cena papirja) se zopet zviša na Ogrskem, tako so sklenili vsi izdelovalci papirja, ker so se surovine za istega podražile.

Loterijske številke.

Trat dne 5. maja 1900: 76, 15, 18, 56, 9.
Lino 78, 26, 49, 35, 30.

Najboljše strune

za gosli, kitare, tamburice, ali citre so do-biti v trgovini Dragotin Hribarja v Celju.

Trgovina

mešanega blaga, manufakture, specerije, točenje žganja, prodaje tobaka in smodnika ter loterijo z lepimi prostori in dobrim stanovanjem, ki je izvrstno upeljana in leži v večjem trgu na Dolenjskem, daje se radi družinskih razmer (188) 2-2 **takoj v najem.**

Več pove upravnistvo „Domovine“ v Celju.

DRAGOTIN HRIBAR

trgovina papirja, pisalnega in ri-salnega orodja v Celji

priporoča gospodom trgovcem in prodajal-cem svojo

Veliko zalogo vsakovrstnega papirja

za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, razno-vrstno barvanega, svilnatoga (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih Nežiderskih zvezkov, Hardtmuthovih evinčnikov in angleških peres po originalnih cenah tovarniških;

dalje priporoča

zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pušice in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beleške, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah

Posebno lep izbor papirja in zavitkov v mapah in elegantnih škatljah.

Najbolje strune za citre, gosli in kitare.

Velik izbor albumov za fotografije in spomenice, map za pisma in papirje, tintnikov, okvirov za fotografije, listnic itd.

po nizkih cenah.

Šolske in molitvene knjige še poseben popust.

„Der Süden“

Organ für die politischen, culturellen und wirtschaftlichen Interessen der Kroaten und Slovenen.

Edini v nemškem jeziku na Dunaju izhaja-joči tednik za hrvaške in slovenske koristi. Celoletna naročnina 8 kron, polletna 4 krone. Uredništvo in upravnistvo: Dunaj, I. Planken-gasse 4. (187) 4-2

Vožne karte in tovarni listi v

AMERIKO.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo. Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV. Wienergürtel 20 ali pa Julij Popper, Bahnstr. 8, Innsbruck.

Kamnoseška obrt v Celju

I. Weber-jevih naslednikov

priporoča se za vsakovrstna stavbinska in spominska dela. Strogo natančna postrežba, najnižje cene.

Velika zaloga nagrobnih spo-menikov iz mramorja in gra-nita.

Molitvene bukvice

priproste, kakor tudi v najfinih vseh, po vsakoršni ceni pri

Dragotin Hribar-ja v Celju

Posebno opozarjamo pred. g. katehete in duhovščino na velik izbor molitvenikov za solarčke, kakor tudi odrasle.

Na debelo in drobno!

Slovenci pozor na narodno trdiko!

Zahtevajte **nogavice, rokavice in vse vrste pletenin iz**

HRIBAR-jeve tovarne.

Glavna zaloga za Štajarsko

NARODNA TRGOVINA

KAROL VANIČ,

„Narodni dom“ * **CELJE** * „pri dobrem pastirju“.

Na debelo in drobno!

Zacherlin

Ne v zavitkih

jedino pristen v steklenici!

To je v resnici neprekosljiva, radikalna pomoč proti vsakateri mrčesni nadlogi.

Celje: Traus in Stiger, Alois Walland, Viktor Wegg, Milan Hočevar, Ferdinand Polla, Josip Matij, Anton Ferjan, Friderik Jakovitsch, Fr. Kischawy, Karol Gels, lekarna, Fran Zangger, Anton Kolenc, M. Rauscher, lekarna, Josef S. imz, Anton Topolak, Dobrna: Jos. Bikošek, Braslovec: Ant. Plaskan, Konjice: Fr. Kupnik, Vojnik: Fr. Zoli, Hrastnik: Alojzija Bauerheim, Konsumno društvo, Josip Wank, St. Jurij ob Tab.: Fr. Plaskan, Gomilsko: I. Mironjak, Trg. Lemberg: Franc Zupančič, Lasko: Andrej Elstacher, Kari Herman, Planina: Lad. Schenker, F. Wernschütz, Gornji grad: Jakob Bode, Poljane: Ferd. Jansa, A. P. Kraus, Anton Schwarz, Leopold Vukli, Marija Suppan, Ant. Suppan, Fran Mathes, Bruno Varlec, St. Pavi: Norbert Zanter, St. Jurij: Fran Karla, J. F. Schenker, Šmarje: Josip Wagner, Janes Liechinger, Konsumno društvo, J. M. Kraus, Fran Polak, Rob. Stenowitz.

Ljubno: Fr. X. Petek, Janes Filipič, Sevnica: A. Fabiani, S. F. Schalk, Ljubljana: Smols, Zwenkel & Comp, Zibika: Janes Zaboljak, Videm: Ivan Novak, Vitanje: Anton Jakin, Velenje: Karl Tischler, Zalec: Adal. Glebočnik, St. Lovrenc: Eija Turin.